

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

Cap. X. Præceptum diligendi prentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

set mortaliter petendo, & recipiendo eleemosynas?

Resp. Affirmativè, quia petit, & accipit cum dolo, ac aliorum damno, & fraude: modò parvitas materiæ non excuset.

32. Sed queritur, an teneatur restituere eleemosynas receptas?

Resp. Affirmativè, quando sibi dantur eleemosynæ sub conditione, saltem tacita, quod sit pauper.

33. Sed unde colligendum est à Confessario, quod sub ista conditione eleemosyna conferantur?

Resp. Cum dantur magnæ, & extraordinariæ eleemosynæ; nam tunc est verisimile, quod conferens intendat dare pauperi vero, consequenter, quod dominium rei in pauperem fictum non transferat.

Aliter, quantum ad restitutionem discurrunt DD. de minutis, & ordinariis eleemosynis, quas se fugentes pauperes recipiunt, nam præsumitur, quod dans illas, non det sub conditione paupertatis, sed absolutè donet ratione charitatis cum animo abdicandi à se dominium illarum, sive existat paupertas, sive non. De la Cruz cit. §. præcep. dub. 2. num. 5.

C A P U T X.

Prop. XIII. XIV. & XV. ab Innoc. XI. Sc.
Præceptum diligendi parentes.

I. PROP. 13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alienius tristari, & de illius morte naturali gaudere, illam

inefficaci affectu petere, & desiderare, non quidem ex displicentia persona, sed ob aliquod temporale emolumentum.

PROP. 14. Licetum est absoluto desiderio cupere mortem Patris, non quidem ut malum Patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis hereditas.

PROP. 15. Licetum est filio gaudere de parricidio Parentis à se in ebrietate perpetrato, propter ingentes divitias, inde ex hereditate consecutas.

Capite 8. fuit per plures casus resolutum dari præceptum diligendi proximum, quod sanè non compatitur cum hoc, quod quis de alicujus vita tristet, vel de ejus morte gaudeat, & istam desideret, etiam inefficaci affectu, (consistente in solo desiderio, quin moveatur ad eligenda media ad eam; nam id esset efficaciter cupere) ob aliquod temporale emolumentum; nam charitas obligat præferre vitam proximi divitiis, aliisque bonis temporalibus; certum est autem, quod desiderans mortem proximo ob aliquod bonum temporale, præfert proprium emolumentum vitæ proximi, ergo talis actus est contra charitatem.

Confirmatur. Recta ratio dicit vitam proximi esse præferendam cuilibet emolumento temporali, & levioris momenti, sicut bonum supremi ordinis bono ordinis infimi (Sanè vita inter hæc temporalia est bonum ordinis superioris, & fundamentum cæterorum, qua ablata, alia temporalia tolluntur: & divitiæ ordinis infimi) aliàs, si id verum non foret, liceret asserere hominem in extrema necessitate proximi non teneri ipsi succurrere, etiam de necessariis ad statum, quod falsum.

sunt, & contra charitatem diximus cap. immediatè priori.

Conf. 2. sicut in charitate est ordo personarum, ut scilicet illas præferamus, illisque potius succurramus, quibus magis obstricti sumus, ut, parentibus, & filiis, corporalibus, & spiritualibus, superioribus, & subditis, consanguineis, benefactoribus &c. ita servandus est ordo objectorum, ut non appetamus proximo iacturam honorum superiorum, ut nos infima assequamur.

Conf. 3. Tenemur amare proximum, sicut nos ipsos, sed nobis ipsis tenemur amare vitam, & cætera bona, quæ per vitam haberi, & retineri possunt, ergo & proximo; & sic de ejus vita tristani, aut morte gaudere; eique istam optare ob nostrum temporale emolumentum non licet.

Ex quibus constat, quàm imprudenter, & laxè in materia morum loquuti sint Auctores propositionis 13. approbantes invidiam, & foventes odia; circa quod nil plus addo, cum apertè sit ab Innoc. reprobata. Solum occasione 14. & 15. occurrunt aliqua Confessario proponenda super debito, quod in filiis erga parentes, & in istis erga filios reperio, ut sufficienter instructus, totus sit ad in præfatis promovendum salutis profectum, & debitum solvendum; occasione cuius & alia tangam de obligatione conjugum, superiorum, & subditorum ad invicem.

2. Queritur, an hæreticus sit, qui negat filios teneri ad honorandos Patrem, & Matrem?

Resp. Affirmativè, nam tenet aliquid contra fidem à Deo revelatam: præcep-

ptum enim de honorandis parentibus habetur 20. Exodi, & est quartum decalogi.

3. Queritur, an hoc præceptum obliget sub mortali?

Resp. Affirmativè; idèd filius mortaliter peccat. I. Quando odio habet patrem, & matrem, eis aliquid malum grave animæ, vel corporis optando, & imprecando; & tunc non satisfacit in Confessione accusando se aliquem odisse, vel notabile malum alicui apprecatum esse, sed debet exprimere circumstantiam, quod Pater sit, aut alius proximè conjunctus sanguine, cui obedientiam, & reverentiam debet: vel Patrinus, Pastor, Prælati &c. cum qualitate mali, quod optaverit.

II. Dum nullum externum amoris, vel benevolentie signum erga eos ostendit, sed eos serè semper durè, & asperè alloquitur, & torvis oculis aspicit; nam sic eos contemnit, & multa tristitia, ac maxore eos afficit: tenentur enim filii parentes diligere, non solum corde, sed etiam signis.

III. Si eos percutiat, tametsi levis esset percussio in ratione nocuenti, quia semper cessetur gravis injuria contra venerationem ipsis deditam; etiam si solum attollat manus ad percutiendum, quia hæc quoque gravis injuria in hominum existimatione reputatur, ut notavit Leander.

IV. Cùm eos contumeliis afficit, & ad iram gravem provocat, & causa est, ut graviter contumulentur.

V. Si parentibus in rebus gravibus non obediat, V.G. in pertinentibus ad regimen domus, vel substantiæ, aut in

(Ss) 3

spectan-

spectantibus ad bonos mores: V. G. præcipitur à Patre filio, ut tali ludo non ludat, fugiat scandala, meretrices, malos, & dissolutos socios: & filia injungit, ut relinquat amorem, & respondere Petro juveni, ut vanitates, & superflua statui, cum familia, cum virginali decori: si non obediunt, mortaliter delinquunt.

VI. Si non impleat testamentum Parentum solvendo debita, & legata cum possit, & dum sine justa causa diu differt.

VII. Si parentibus necessaria non subministrat.

VIII. Si ob paupertatem non vult ex contemptu Patrem agnoscere, quia indebitè contemnit eum, in hoc casu inculpatus, secus ad evitandam erubescen-
tiam.

IX. Si uxorem ducat, non consulendo parentes; maximè, si contrahat cum femina ipsis dissentientibus, vel eligat sibi uxorem indignam. & in magnum dedecus suæ prolapia; liber est utique filius ad assumendum sibi statum conjugalem, sed licitè non operatur, si in dedecus familia, vel, parentibus dissentientibus, par non nubat.

Ex quibus patet, super quibus debeat Confessarius eos interrogare circa hoc præceptum; & constat debitum filii erga parentes ad quatuor præcisè extendi: amorem, reverentiam, obedientiam, & auxilium.

4. Quæritur, *Filius se accusat*: Pater: velle instrui, an peccaverim mortaliter dum, Patre me non audiente, contra eum dixi: *sis maledictus: fulmine, vel laqueo percas: Diabolus te rapiat:*

sed credo, quod non, propter eà quod non ex corde sed in eolum, & sine scandalo illud malum dixi, & ideo non videor me formaliter maledixisse, sed materialiter duxerat?

Resp. Judicet, eum mortaliter peccasse; quia licet maledictiones, seu verbis alteri malum precari absque animo talis mali, sint injuriæ leves, tamen circa parentes, sive vivos, sive mortuos propter gravem irreverentiam sunt in filiis mortale, & offensa sit gravior; quod corde non voluerit malum, quod verbis protulit, concludit solum, tunc non peccasse peccato odii contra charitatem, non verò, quod non peccaverit mortaliter contra pietatem, & reverentiam parentibus debitam, Layman. lib. 2. tract. 3. cap. 6. num. 8.

5. Sed quid, si in ira, & pro unico instanti maledixerit?

Resp. Peccavit mortaliter, quamquam in unico instanti: modò ista non perturbaverit ita rationem, ut non plenè adverterit ad id, quod ore proferebat.

Propterea, cum filius se accusat maledixisse parentibus, Confessarius interroget, quot vicibus; & an, tam Patri, quam Matri, quia tunc sunt duo peccata, quia injuriam duobus irrogat; & an non solum ore malum dixerit, sed etiam ex animo; & tunc explicet, an voluerit malum in bonis vita, vel honoris, vel fortunæ, & an cum scandalo; & est aperiendus numerus personarum, quas scandalizaverit, quia juxta ipsarum numerum multiplicantur peccata.

Pariter cum se accusat, Pater de-
hono-

honoravi Parentes: videat, an dehonora verit ipsos peccato omissionis, non exhibendo signa honoris, & reverentia, vel necessaria, tum corporalia, tum spiritualia, juxta conditionem; an verò commissionis peccato, ut peccutiendo, occidendo, vel contumelias emovendo: gravior enim injuria fit Patri, occisione, quam verbis illum lædere; & tunc non modo contra pietatem, verum etiam contra justitiam delinquit.

6. Quæritur, An peccet mortaliter filius, qui ad vitandum Patris rigorem, & asperitates, sibi mortem ex animo appetatur, & appetit?

Resp. Affirmative, quia est velle majus malum, a fugiendum minus; nam mors est majus malum, quam cætera mala præsentis vitæ. Propter hanc ipsam rationem mortaliter delinquit uxor, quæ sibi appetit mortem ad finiendas molestias morbi, paupertatem, societatem, & persecutionem mariti furiosi, asperiti, mendici &c. Quia autem mors est minus malum quolibet peccato, etiam veniali, propterea est potius mors appetenda, quam peccatum, etiam levissimum; ideo non peccas, dum desideras potius mori, quam peccare, etiam venialiter.

7. Quæritur, quando consecratur filii, mortaliter peccare dando occasionem iræ parentibus?

Resp. Cum verbis contumeliosis, vel valde asperis, ac rebellibus, parentibus respondet; & inde fit, ut illi videntes obduratam filiorum malitiam, in gravi iram prorumpant, secus videtur, si levem aliquam causam dumtaxat præbe-

rent, ex qua parentes ex vitiosa ipsorum natura, vel superbia in gravem iram accenderentur; nam potius est eis tribuendum, quam filiis; quos, tamen crederem, considerato periculo, omnem debere removere occasionem, aliàs fortè non excusantur.

8. Quæritur, contra quam virtutem directe faciat filius dehonorando parentes?

Resp. Contra pietatem: quæ est virtus inclinans ad colendos Parentes, Cognatos, & Patriam: seu, qua parati sumus erga parentes exercere actus externos reverentiæ, & sustentationis in casibus particularibus exercendos. Vide lib. 1. cap. 17. num. 36.

9. Sed quæritur, an, ex virtute, etiam charitatis teneatur Patri existenti in gravi necessitate, vel infirmitate succurrere, ipsumque à captivitate, & à carcere redimere, eique curare, ut, si in infirmitate egeat, Sacramenta ministrantur?

Resp. Utrique: & ideo si omittat tunc succurrere, duplex peccatum committit, alterum contra charitatem, quæ obligat ad succurrendum proximo, & alterum contra pietatem, obstringentem ad succurrendum parentibus; quem, admodum, dum Patri infert contumeliam dupliciter peccat; per injuriam ipsi irrogatam contra justitiam, & contra pietatem per irreverentiam injuriæ conjunctam, in quo consistit tota malitia impietatis. Cum peccat cum Matre, vel Sorore, peccat & contra castitatem, & contra pietatem; nam certè actus luxuriæ est dehonoriativus: toties itaque peccat contra pietatem, quoties exercet erga parentem.

parentes injuriam dehonorativam: explico, filius per furtum à Patre decem furripit, & totidem per rapinam, in primo Casu peccat solum contra justitiam, quia injuria per furtum illata, non habet adjunctam irreverentiam, benè verò illa per rapinam irrogata, propter differentiam furti à rapina. Id notet Confessarius, ut judicium valeat formare de peccatis impietatis, à filiis contra pietatem commissis.

10. Sed quaeritur, an sufficiat filio se accusare: Pater sui impius?

Resp. Negativè, sed debet exprimere personam, in quam fuerit impius, an in Patrem, Matrem, Fratres, Consanguineos, Affines aut Patrem &c. ratio est, quia sine dubio major deformitas apparet in actu dehonorativo Patris, vel Matris, quàm Sororis, vel Fratris, propter majorem dependentiam, & conjunctionem, quam habemus cum Patre, vel Matre, quàm cum Sorore, vel Fratre; & ideò sunt explicandæ personæ, quæ diversam specie deformitatem, & malitiam inducunt in actus ipsos impietatis.

11. Sed quaeritur, an excludatur à mortaliter ex parvitate materia?

Resp. Affirmativè: ut, cum honor, & reverentia Parentum, ac ipsi, leviter, & non in re gravi læduntur; sed nota pro praxi, quod maledictio, & dehonoratio, quæ respectu alterius personæ potest esse levis, prolata in parentes, & alios, quibus reverentiam debemus, ex circumstantia personæ, quæ à nobis magis est reverenda, est gravis, & mortaliter peccaminosa.

12. Quaeritur, in quo consistat obedientia filii erga Parentes.

Resp. In hoc, quod exequatur ipsorum præcepta (nam obedientia tendit in executionem præcepti) & reddatur debitum dirigentibus in operando; unde tunc filius violat obedientiam, cum violat præceptum, ut tale; V.G. si, dum mihi præcipitur jejunium, non jejunio ob gulam, pecco contra abstinenciam, & tunc sum inobediens materialiter præcepto; si verò comedo, quia nolo me subijcere præcepto, vel hac intentione, ut præceptum violem, tunc pecco, & contra abstinenciam, & contra obedientiam, & sum inobediens formaliter, & non solum contemno præceptum, sed etiam præcipientem; quod si præcipientem sit Deus à mortali non excusat parvitas materiae, quia velle vilipensionem, & contemptum Dei, est peccatum gravissimum, nec paritur parvitate materiae, quia temper totus Deus contemnitur. Quæ nec est admittenda, cum quis confirmat formaliter auctoritatem Ecclesiæ, & Superioris: sed est gravissimum peccatum in Confessione explicandum.

13. Quaeritur, quando nam peccent mortaliter parentes erga filios, contra hoc præceptum?

Resp. I. Dum eis non ministrant necessaria ad sustentationem, & possunt: hujus generis sanè sunt etiam illi, qui erga filios ita alperè procedunt, ut tandem à domo paterna cogantur exire, & mendicare, ac militiam, non sine utriusque salutis dispendio, exercere.

II. Dum tanta avaritie, & continitinis, & verberibus tractant, ut eos ad impatientiam, & desperationem perducant;

cant; quibus est proponendum illud Pauli ad Eph. 6. *nolite ad iracundiam provocare filios vestros, sed educate eos in disciplina, & correptione Domini.*

III. Dum negligunt instruere de necessariis ad salutem, de Doctrina fidei, & in bonis moribus: vel eos impediunt, ne præceptis Ecclesiæ de audienda Missa, jejunio, annua Confessione, & Communionem possint satisfacere.

IV. Si eos verbis, aut verberibus corrigere negligant circa conversationem cum meretricibus, & cum dissolutis, circa furta, & blasphemias, perjuriam &c.

V. Si eis exemplo, vel consilio sint causa peccati: & utinam inter Christianos hujusmodi mali exempli vitium, in Parentibus, non foret capitale, & radix aliorum in filiis; unde est, quod pueri vix habentes usum linguæ, tam prompti sunt ad blasphemias, juramenta, maledictiones, verba obscena, & ita circa articulos fidei obmutescunt, nisi quia in omni sermone audiunt Parentes jurare, maledicere, blasphemare &c. & nunquam de rebus fidei, vel salutis discurrere? Hujusmodi Parentibus Confessarius aperiat qualitatem debiti, quod erga filios habent, eosque acriter reprehendant, ut se corrigant, qui in culpa fuerint.

VI. Si sine causa rationabili eos retrahant à statu Religionis; & excommunicationem non reservatam incurrunt, si filias ad Religionem cogant, vel ipsarum professionem sine justa causa impediunt Trid. *sess. 25. de regul. cap. 18.* Ac mortaliter peccant, cum filiabus, & filiis ad Religionem non vocatis, ita duos, *Matthæi Cautela Confess.*

& asperos se exhibent, ut velint, nolint, inviti debeant Religionis habitum assumere.

VII. Si ad matrimonium compellant; nam faciunt contra justitiam in re gravi, violando jus, quod quisque habet ad faciendum contractum proprii corporis sponte: non peccarent tamen impediendo, ne filii ducant uxorem, proprio statui indecentem, quia sic conarentur avertere injuriam, ipsis quoque communem, & mala alia, quæ ex similibus matrimoniis imprudenter contractis, ut plurimum, etiam ipsis conjugatis, eveniunt.

VIII. Si tenerius ament unum filium præ alio, ratione cujus notabilem differentiam faciant in victu, vestitu, & ornatu, ex quo sint causa rixarum, & odii inter Fratres, nam causant grave damnum illis; à quibus, debent esse toti, ut omne malum avertant; secus, si hæc non sequantur, & motivum majoris amoris est major, & promptior obedientia, quam unus, & non alius ipsis exhibet.

14. *Quæritur, an mortaliter peccet Pater, vel Mater, qua filio, vel filia malum imprecatur, & sæpius dicit: Diabolus te rapiat: eas in malam crucem: pestis te corripiat &c.*

Resp. Si ex odio id faciat, committit duplex peccatum: alterum contra pietatem, & alterum contra charitatem; si vero ea pronunciat, sed non ex animo, quod eveniant, nec cum notabili honoris diminutione, sed ex subita ira, ut filius terreat, & se corrigat, solum venialiter peccat contra mansuetudinem, & pietatem, Layman. lococit. tamen, quia res periculosa est, quod filius audiens Patrem sibi in faciem maledicere, & malum imprecari,

(Tt)

caci,

carum, & odium contra Patrem concipiat, est frequenter monendus, ut ab istis absteat, ut se exponat periculo peccandi.

15. *Queritur, an liceat Parentibus exponere filios suos illegitimos in loco aliquo publico, ut inveniuntur in Hospitalibus?*

Resp. Affirmativè, si pauperes sint, & non habeant ad prolem alendam sufficientiam media: pro talibus enim sunt Hospitalia pauperum in Civitatibus erecta; quod si parentes divites sint, tenentur saltem secretò, tali Hospitali expensas solvere; & curare, ut proles illa postea suo tempore instruat de rebus necessariis ad salutem; exponendi tamen sunt tali tempore, loco, & circumstantiis, ut salutem infanti necumentum non afferatur.

Et quoniam, etiam conjugati inter se, & subditi erga Superiores, & famuli erga Dominos possunt circa hoc præceptum deficere. Pro instructione Confessarii.

16. *Queritur, quando peccet mortaliter uxor erga Maritum?*

Resp. I. Dum ex contemptu, & pertinacia obedire non vult ipsi, præcipientem notabilem, spestantem ad gubernium domus, & bonos mores.

II. Cum occasionem præbetrix, & Maritum ad gravem iram, juramenta, & blasphemias provocat: si obmurmurando respondeat: aut verba verbis reddat; ratio est, quia videtur virum contemnere, ei que tribuere occasionem peccati mortalis; cum tamen possit eam facillè vitare, iram comitescendo Mariti, vel silentio, aut patienter ferendo, prout debet, quia est inferior.

17. *Sed queritur, quid agendum Con-*

fessario cum uxore, quæ se accusat, Patrem desponsata viro, cui subesse nolo, propterea nil ago, quod ipsius servitium respicit; nec cibos parò, nec domum purgo, neve vestes reficio: immò sum ita parata, quod summihi quidquam, licet minimum, etiam ut levarem à terra festucam, præciperet, non obedirem: nihil enim facio ipsius præcepta: hoc non capio, quod debeam esse sub illo?

Resp. Eam non absolvat, nisi talem deponat errorem, eique imponat, ut aperiatur, à quo tempore fuerit in ea voluntate, nam semper fuit in malo statu propter illam inordinatam voluntatis præparationem: item, quoties viro, etiam in minimis non paruerit, nam licet v. g. levare festucam secundum se non sit grave peccatum, tamen in uxore illa est mortale ex motivo, propter quod movetur ad festucam non levandam, minimorum, quia totam auctoritatem viri contemnit, in quo peccat peccato inobediendiæ, & impietatis erga maritum, ac etiam superbia.

Imò crederem debere interrogari, an credat virum non esse sibi Superiorem; & quatenus affirmet, & extra errorem mentis pronunciat, cum heretica formaliter, & completè sit absolvi non potest; nam est de fide virum esse caput, & uxoris Superiorem, ad Rom. 7. & 1. ad Corinth. 11. Super quo eam Confessarius instruat, & ipsam ad Sacrum Tribunal pro absolutione dirigat.

18. *Queritur, quando peccet mortaliter vir erga uxorem?*

Resp. I. Dum graviter eam percutit, aut laedit; etenim, licet possit eam corrigere, vel castigare, moderatè tamen, &

cum

cum prudentia, & non nisi ex rationabili causa; quam non crudeliter, ut servam, & mancipium, sed humane, & amicabiliter, ut sociam, debet tractare. Gravius erit peccatum, si eam percussit gravidam, vel ad notabilem iram provocet, propter periculum abortus, & gravis nocimenti in prole.

II. Dum non providet de necessariis.

III. Dum verba contumeliosa in uxorem pronunciat, quæ possunt ipsius honorem, & existimationem graviter lædere, eamque exasperare, & ad impatientiam, & desperationem inducere, quamvis enim vir sit caput uxoris, & propterea possit eam verbis increpare, hoc tamen intelligendum est moderate, non verò cum atroci, aut gravi contumelia, & cum notabili contristatione. Videant itaque mariti, ne sua verborum asperitate odium, & rixis occasionem præbeant.

19. Queritur, quomodo se gerere debeat Confessarius cum uxore zelotypa, vulgo gelosa, erga maritum?

Resp. Debet interrogare, an propter illum excessum in amore (Zelotypia enim est amor intensus, qui non patitur consortium cum re amata, & ideo excessum in amore significat, qui, quamvis ex se non sit mortale, frequenter tamen est causa peccatorum mortalium) temeraria iudicia deliberat de proximo suo, & infidelitate conjugis efformaverit, ut propterea in virum contumelias, gravia impropria, & maledicta effuderit, odium conceperit, aspera, & dura fuerit in tractatione cum viro, & proximo detraxerit. Similia ponderanda sunt Confessario, ut judicare possit de hoc peccato, eique injungat, ut ab ipsis absteat, & conetur

amorem extenuare, ex quo regulariter oriuntur, & est causa suspitionis, iudicii temerarii, rixarum, maledictorum, odii, detractionis, &c. quæ sunt gravissima peccata, & amorem, ac pacem conjugalem perturbant, ac lædunt.

20. Queritur, ad quid teneantur famuli, & ancilla erga heros?

Resp. Ad eis exhibendam obedientiam, honorem, & fidelitatem, obsequio, & famulatu, pro quo conducuntur.

Nota, Dominos erga eos mortaliter peccare, si eis necessaria non præbeant, nec curent, quod recipiant Sacramenta, aut impediant, ne legem Dei observent, vel eos permittunt in peccatis durare.

21. Subditi, etiam peccant contra præceptum quartum decalogi, si non servent præcepta Superiorum; quæ, si sint de rebus secundum se gravibus, aut in ordine ad bonam gubernationem, eorum transgressio erit mortale; at, si sint de rebus levibus, veniale; si eos dehonorent, maledicunt &c. mortale. Erga subditos peccant graviter & Superiores, cum in necessariis deficiunt, eisque gravia imponunt, quæ nec ipsi portare vellent, aut occasionem præbent querelæ.

22. Fratribus quoque debitum est datum, ut mutuo se ament, & sibi in gravi necessitate succurrant. Plura alia apud Authores legas.

23. Quod attinet ad propositionem 15. De patricidio Patris in ebrietate commisso, remitto Confessarium ad cap. 6. Et interim ponderet, quod si, cum filius habuit voluntatem se inebriandi, prævidit periculum occisionis Patris, imputatur filio patricidium, secus, si non prævidit; & si postea gaudeat de infelicitate Patris,

(Tt) 2

gravi-

graviter peccat contra charitatem. Vid. ibid. num. 17. & 18.

CAPUT XI.

Prop. XVI. & XVII. ab Innoc. XI. Sc.
Fides Divina.

1. PROP. 16. *Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se.*

PROP. 17. *Satis est, actum fidei semel in vita elicere.*

De tempore, quo homo obligetur ad eliciendum actum fidei, diximus lib. 1. cap. 1. vide ibi n. 5. & 11.

2. Et interea pondera, Authores prima propositionis non negare dari præceptum credendi, sed solum fidei actum non cadere sub speciali præcepto, & secundum se, obligatione proveniente ab ipso præcepto fidei, quod non est opus repetere, sed ex ibi dictis falsitas est manifesta; & patet, tum ex decreto Innocentii, tum etiam, ex quo in credendo fit aliqua specialis honestas, propter quam quis per se obligatur ad credendum, quæ Deus revelavit Ecclesiæ; nam ex terminis apparet esse valde decens, ac conveniens naturæ rationali credere propositioni à Deo revelatæ, quando sufficienter proponitur ut sic revelatæ, absque ulla rationabili causa dubitandi, tamen si pro tunc nulla detur obligatio eliciendi alium actum supernaturalium distinctum ab illo fidei, & apparet ex terminis esse valde indignum non credere tum illam propositionem, propter gravissimam injuriam quæ Deo irrogatur: ergo obligatio credendi oritur, quandoque ex ipsa virtute fidei, &

actus credendi cadit sub præcepto speciali, & secundum se, adeo ut omittens tunc credere directè peccet contra fidem; quemadmodum, quia ex terminis apparet esse conveniens, & valde decens naturæ rationali castè vivere, & indecorum non castè vivere: obligatio castè vivendi oritur ex ipsa virtute castitatis, & hujus actus cadit sub præcepto speciali ipsius castitatis, adeo ut non castè vivens directè contra castitatem peccet, de necessitate in Confessione explicandum.

3. Secunda verò propositionis Authores cum dixerunt, *satis est actum fidei semel in vita elicere*, videntur deobligare fideles ab omni debito, sive per se, sive per accidens eliciendi actum fidei, & consequenter à debito quoque sperandi, diligendi, orandi, à perceptione Sacramentorum, ab adimplemento præceptorum supernaturalium, & omni alio actu supernaturali, ac meritotio vitæ æternæ; nam fides supernaturalis præsupponitur ad omnem alium actum supernaturalem, tamquam lumen dirigens, atque regulans, & cognitio proportionata supernaturalitati actus, & proponens obiectum, circa quod sic supernaturaliter operandum: propterea dicitur fundamentum, & radix justificationis, supernaturalitatis, & bonorum operum: etenim nullus v. g. spe Theologica sperare potest æternam beatitudinem, nisi credat æternam beatitudinem esse bene operantibus promissam; nec Deum super omnia diligere dilectione supernaturali, nisi credat Deum esse summum bonum propter se super omnia diligendum: nec orare pro animabus Purgatorii, nisi cre-